

Ю.А. БРІСКІН¹, А.В. ПЕРЕДЕРІЙ¹, В. СТРЕЛКОВСЬКА²

РОЗВИТОК СПЕЦІАЛЬНИХ ОЛІМПІАД У РЕСПУБЛІЦІ ПОЛЬЩА

¹Львівський державний інститут фізичної культури,
Львів, Україна

²Краківська академія фізичного виховання,
Краків, Польща

Вступ. У Польщі на одну тисячу мешканців 143 особи є неповносправними, зокрема мають відхилення у розумовому розвитку. Для цих людей спорт є найкращим засобом фізичної та соціальної реабілітації. З метою реабілітації та розвитку адаптаційних можливостей спортсменів-інвалідів, Спеціальні Олімпіади проводяться для атлетів різного рівня підготовленості, які розподіляються на групи (дивізіони) учасників з однаковими руховими та функціональними можливостями, а головне — з подібними спортивними результатами [1]. За рівнем розвитку та організації програм Спеціальних Олімпіад Польща посідає чільне місце у Європі [3]. Саме у Польщі розташований офіс Спеціальних Олімпіад Європи-Євразії, до зони відповідальності якого входять і Спеціальні Олімпіади України.

Методи дослідження: аналіз та узагальнення спеціальної літератури, документальних матеріалів, матеріалів інформаційної мережі Інтернет; історичний метод.

Результати дослідження та їх обговорення. Спартакіаду Шкіл Життя, яка була проведена з ініціативи Варшавського кола допомоги дітям спеціальної опіки було організовано у 1973 р. Зв'язок з міжнародним спортом для осіб з відхиленнями розумового розвитку був розпочатий у 1983 р., коли польська делегація була запрошена Юніс Кеннеді Шрайвер на літні Ігри Спеціальних Олімпіад в Батон-Роудж (США). У 1985 р. польські атлети взяли участь у зимових Іграх Спеціальних Олімпіад у Парк Сіті (США). Де-юре початок діяльності руху Спеціальних Олімпіад у Польщі припадає на лютий 1985 р., від утворення Загальнопольського комітету Спеціальних Олімпіад при урядовому Комітеті допомоги особам із затримкою розумового розвитку. І Загальнопольські Ігри Спеціальних Олімпіад відбулись 14 березня 1987 р. у Варшаві. Важливим моментом для польського руху Спеціальних Олімпіад було отримання у 1989 р. І рівня акредитації Міжнародних Спеціальних Олімпіад. У 2002 р. VII Загальнопольські літні Ігри Спеціальних Олімпіад вперше відбулись поза Варшавою — у Познані. У змаганнях з 11 видів спорту взяло участь 930 спортсменів, що репрезентували 18 регіональних відділів і одне закордонне представництво [2].

Висновки.

1. У діяльності на користь осіб із затримкою розумового розвитку у Польщі можна визначити такі періоди: 1973—1983 рр. — I організаційний період, початок діяльності; 1983—1987 рр. — II організаційний період, налагодження зв'язків з міжнародним спортом для осіб із затримкою розумового розвитку; 1987—2002 рр. — активний період діяльності Спеціальних Олімпіад Польщі.

2. Досвід роботи Спеціальних Олімпіад Польщі стосовно використання інституту Почесного Патронату, проведення Ігор Спеціальних Олімпіад на базі закладів освіти, залучення волонтерів може бути використаним Всеукраїнською громадською організацією інвалідів "Спеціальна Олімпіада України".

1. Бріскін Ю.А. Адаптивний спорт. Спеціальні Олімпіади: навчальний посібник. — Львів: Ахілл, 2003. — 128 с.
2. VII Ogólnopolskie Letnie Igrzyska Olimpiad Specjalnych, Poznan, 2002. — 22 s.
3. Olimpiady Specjalne w Polsce. Materiały Ogólnopolskiej Rady Olimpiad Specjalnych, Warszawa, 1987.